

В ЄДИНІЙ БРАТНІЙ СІМ'І — ДО КОМУНІЗМУ

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.).

гальний тираж газет і брошур з текстом цього важливого політичного документу становив близько 10 мільйонів примірників чотирма мовами.

Дозвольте спинитись на основних підсумках обговорення проекту. Перш за все потрібно наголосити, що обговорення було широким, творчим, по-справжньому всенародним. Це, можна сказати, була дійсно народна правотворчість.

Відбулося більш як 280 тисяч зборів у трудових колективах і за місцем проживання громадян. У них взяло участь понад 32 мільйони трудящих. В ході обговорення проекту виступило майже 1,6 мільйона чоловік.

Важливу роботу провели наша преса, телебачення і радіо. Мільйони людей скористалися цією трибуною, щоб висловити своє ставлення до проекту нової Конституції республіки, внести свої пропозиції.

В ході обговорення до партійних, державних органів, громадських організацій, до редакцій газет і журналів надійшло багато листів, конкретних пропозицій і зауважень трудящих. Вони були уважно розглянуті Комісією при доопрацюванні проекту. Слід підкреслити, що листи, виступи трудящих, їх пропозиції проїняті глибокою турботою про зміцнення могутності соціалістичної батьківщини, про найбільш повну реалізацію переваг розвинутого соціалізму, дальшого вдосконалення радянського способу життя.

Головний політичний підсумок всенародного обговорення полягає в тому, що робітники, селяни, інтелігенція, трудящі республіки всіх національностей одностайно схвалили проект Конституції Української РСР.

Народ України заявив: нова Конституція УРСР повністю відповідає його корінним інтересам, бо кожне її положення красномовно свідчить, що найвищим законом нашої партії і держави є турбота про людину праці, про забезпечення її зростаючих матеріальних і духовних потреб.

Обговорення проекту Конституції УРСР стало ще одним яскравим підтвердженням беззавітної вірності народу Радянської України прапору Жовтня, великому чуттю сім'ї єдиної.

Обговорення проекту переконливо показало високу політичну і громадянську зрілість українського народу, його глибокі патріотичні і інтернаціоналістські переконання. Відданість

трудящих республіки ідеям радянського патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму червоною ниткою проходить через усі їх виступи і пропозиції.

В ході обговорення з особливою силою підкреслювалося значення Великої Жовтня в історичній долі українського народу. Ідучи шляхом Жовтня, робітники і селяни України при братерській допомозі російського пролетаріату повалили експлуататорський лад, розгромили буржуазно-націоналістичну контрреволюцію, вперше в історії створили свою державу. З гордістю говорили трудящі республіки про наші здобутки і під час обговорення проекту нової Конституції.

За кожним кроком нашої руху вперед, за кожною нашою перемогою, кожним новим завершенням — воля партії, сила партії, мудрість партії, яка існує для народу і служить народу.

Обговорюючи проект Конституції, трудящі дають високу оцінку закріпленню в Основному Законі керівної і спрямовуючої ролі партії, вбачають у її багатогранній діяльності запоруку всіх наших досягнень. Сила партії в тому, що вона виражає потреби всіх класів, всіх націй і народностей. Нині КПРС виступає як авангард усього радянського народу. Її бойовим, випробуваним законом є Компартія України, яка в усій своїй діяльності керувалася і керується настановами, безсмертними заповідями нашого великого вчителя і вождя Володимира Ілліча Леніна.

Величезною, нездоланною силою, яка піднесла український народ до вершин соціально-економічного і духовного прогресу, стала ленінська дружба народів нашого великого, могутнього Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

З величезною теплою і гордістю трудящі схвалиють положення проекту, де говориться, що обов'язок кожного громадянина Української РСР — і далі зміцнювати непорушну дружбу, інтернаціональне братерство всіх націй і народностей нашої Радянської багатонаціональної держави.

Цілковите схвалення робітничого класу, колгоспного селянства, інтелігенції республіки дістали положення проекту, якими закріплюється повноваження народу, що здійснюється через Ради народних депутатів — політичну основу Української РСР. Своєю впливом Ради охоплюють усі сторони суспільного життя. На основі рішень XXV з'їзду КПРС вдосконалюється їх організаційська і

вчовна робота, збагачується її зміст.

Наші люди високо оцінюють плідотворну діяльність Рад, вони кровно зацікавлені в підвищенні їх ролі, посиленні впливу на вирішення завдань господарського і культурного будівництва. Про це свідчить, зокрема, й те, що під час обговорення проекту Конституції були висловлені численні пропозиції і зауваження з питань роботи місцевих Рад.

Депутатами Рад обираються найбільш авторитетні люди, передовики і новатори виробництва, спеціалісти народного господарства, провідні вчені, діячі літератури і мистецтва, партійні, радянські працівники.

Характерною особливістю розвитку соціалістичного народодляда є постійне зростання в Радах питомої ваги робітників і селян — людей, які беруть безпосередню участь у вирішальній сфері суспільного життя, у виробництві матеріальних благ. Серед депутатів, обраних у минулому році до місцевих Рад нашої республіки, понад 72 проценти становлять робітники і колгоспники. Майже 48 процентів депутатів — жінки.

Кожний третій депутат удостоєний державних нагород, близько 1,5 тисячі з них є Героями Соціалістичної Праці.

Наш народний депутат — це людина з великими знаннями і життєвим досвідом, людина, що мислить і діє як господар країни і може компетентно здійснювати волю народу, здійснювати державну владу.

У виступах і листах схваливалися положення проекту, спрямовані на дальший розвиток соціалістичної демократії, на ще ширшу участь громадян в управлінні справами держави і суспільства, на послідовне проведення в життя принципу підконтрольності і підзвітності перед Радами всіх інших державних органів.

На це спрямовані і статті проекту Конституції про накази виборців. Адже накази — це воля і побажання виборців своєму депутату.

Велику роль у нашому суспільстві відіграють громадські організації, зокрема, профспілки і комсомол. Трудящі, молоді республіки з почуттям адячності і відповідальності сприйняли надання Основним Законом громадським організаціям в особі їх республіканських органів права законодавчої ініціативи.

Трудящі республіки активно підтримали також ті положення проекту, де говориться про підвищення

ролі трудових колективів в обговоренні і вирішенні державних, громадських і виробничих справ. В проекті Конституції трудові колективи розглядаються як важлива ланка політичної системи.

В ході всенародного обговорення відзначався глибокий соціально-економічний зміст того, що в проекті Конституції республіки повністю відтворені положення Основного Закону СРСР про права, свободи і обов'язки громадян.

Ці права і свободи, реальність їх змісту і надійні гарантії, закріплені Конституцією, переконливо свідчать про справжню свободу особи в умовах соціалізму, свободу, якої немає і не може бути у світі класової нерівності і гноблення.

Робітничий клас, колгоспне селянство, інтелігенція республіки гаряче підтримали включення в проект глави про зовнішньополітичну діяльність і захист соціалістичної Вітчизни, яка за своїм змістом повністю відповідає Конституції СРСР.

В ході обговорення проекту нової Конституції Української РСР, говорять далі товариш В. В. Щербинський, трудящі висловили чимало зауважень і пропозицій, які стосуються змісту його окремих положень і статей. Всього їх надійшло більше восьми тисяч. Чимало з них торкаються одних і тих же питань, тобто по суті повторюються. Всі ці пропозиції можна умовно поділити на чотири групи.

До першої групи відносяться уточнення, доповнення і поправки, спрямовані на вдосконалення тексту Конституції і які, на думку Комісії, слід було б прийняти. Пропоновані зміни і поправки стосуються, крім вступної частини, 30 статей проекту Конституції.

Друга група пропозицій об'єднує ті з них, які є правильними по суті, але не потребують вирішення на конституційному рівні, належать до поточного законодавства і повинні вирішуватися в установленому порядку.

До третьої групи відносяться пропозиції, які вже висловлювалися під час обговорення проекту Конституції СРСР. Вони не були підтримані і, зрозуміло, що в республіканській Конституції не можуть бути відображені.

І, нарешті, ще одна група пропозицій, які, на думку Комісії, неприйнятні за своєю суттю.

Всенародне обговорення проекту Конституції республіки стало і обговоренням найважливіших питань нашого життя. Трудящі рес-

публіки із задоволенням відзначають, що накреслена XXV з'їздом КПРС соціально-економічна програма послідовно втілюється в життя.

Все це створює надійні передумови для успішного виконання планів і соціалістичних зобов'язань третього року п'ятирічки. Однак не всі ще резерви нашої економіки використовуються як слід. Ми маємо всі можливості для того, щоб працювати краще, робити більше, швидше і ефективніше, як цього вимагають рішення грудневого (1977 р.) Пленуму ЦК КПРС. Про це говорилось у виступах трудящих, їх листах, пропозиціях і зауваженнях.

До проекту Конституції УРСР, як і до проекту Конституції інших братніх республік, сказав на закінчення доповідач, була привернута

значна увага світової громадськості. І це зрозуміло. Адже в кожній із Конституцій союзних республік знаходяться дальший розвиток і збагачення кардинальні питання державного будівництва в СРСР. Вони демонструють трудящим всього світу таке вирішення питань національно-державного устрою, яке забезпечує справді демократичне поєднання спільних інтересів багатонаціонального союзу та інтересів кожної із республік, що його утворюють, всебічний розвиток всіх націй і народностей нашої країни, їх неухильне зближення. Вони проголошують торжество ідеалів миру, гуманізму і соціальної справедливості, ідеалів, за які ведуть наполегливу боротьбу трудящі всього світу.

Наші друзі за рубежем розцінюють все це як цінний досвід, як практичне утвордження благородних комуністичних ідеалів. Досягнення нашої країни, кожної союзної республіки радують їх, вони вбачають в цьому інтернаціональний внесок СРСР у дальше зміцнення світового соціалізму, справи миру, соціального прогресу і демократії.

Мільйони громадян республіки в ході обговорення проекту одностайно заявили про те, що соціальне спрямування і політичний зміст радянської демократії, ленінські принципи національної політики в тому вигляді, в якому вони зафіксовані в Конституції УРСР, відповідають корінним інтересам українського народу. У нас є всі підстави сказати, що обговорення проекту Основного Закону Української Радянської Соціалістичної Республіки повсюдно пройшло організо-

вано, по-діловому, на високому політичному рівні. У ці дні багато колективів, десятки тисяч передовиків виробництва взяли підвищені соціалістичні зобов'язання, стали на трудову вахту, виявляли масовий трудовий героїзм.

Все це красномовне підтвердження того безперечного факту, що за нову Конституцію Радянської України всі трудящі республіки голосують своєю високою політичною активністю, самовідданою працею в ім'я процвітання нашої рідної Вітчизни.

Після закінчення доповіді одностайно обирається редакційна Комісія по підготовці остаточного тексту проекту Конституції УРСР під головуванням депутата В. В. Щербинського.

Депутати приступають до обговорення доповіді.

На ранковому засіданні виступили перший секретар Донецького обкому партії Б. В. Качура, сталебар Дніпропетровського заводу металургійного устаткування, Герой Соціалістичної Праці І. А. Василенко, голова виконкому Київської обласної Ради народних депутатів І. П. Лисенко, голова колгоспу «Перемога комунізму» Лохвицького району Полтавської області, Герой Соціалістичної Праці М. Т. Юрченко, перший секретар Харківського обкому партії І. І. Сахнюк, президент Академії наук УРСР, Герой Соціалістичної Праці Б. Є. Патон, перший секретар Дніпропетровського обкому партії Є. В. Качаловський, директор заводу «Запоріжсталь», Герой Соціалістичної Праці Л. Д. Юпко, голова виконкому Львівської міської Ради народних депутатів В. В. Секретарюк, генерал-полковник, начальник політуправління Київського військового округу В. Т. Дементьєв, секретар Київського міськкому партії В. М. Гайовий, доярка колгоспу «Шлях до комунізму» Нововоронцовського району Херсонської області М. Я. Сливканич, начальник Південно-Західної залізниці, Герой Соціалістичної Праці П. Ф. Кривонос.

Всенародне обговорення проекту Конституції УРСР, підкреслювали виступаючи, сприяло зростанню політичної і трудової активності трудящих республіки, продемонструвало одностайне схвалення ними цього важливого політичного документа.

Сесія Верховної Ради УРСР продовжує роботу.

(ПАТАУ).

РАДЯТЬСЯ ПЕДАГОГИ

28 червня в Москві почне роботу Всесоюзний з'їзд учителів. Усі педагогічні колективи країни готуються до цієї знаменної події в житті радянської школи. Готуючись, учителі глибоко аналізують свою роботу. В містах і обласних центрах відбуваються конференції і наради працівників народної освіти. Відбулась обласна конференція і в Кіровограді. На ній з'їхалися кращі вчителі області, директори і заступники директорів шкіл, організатори позашкільної і позашкільної виховної роботи, завідувачі районними й міськими відділами народної освіти, ме-

тодичні працівники, голови районних комітетів профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ, керівники підприємств, представники громадських організацій.

У центрі уваги освітян було питання про роботу органів народної освіти і шкіл по виконанню рішень XXV з'їзду партії, постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про дальше вдосконалення навчання, виховання учнів загальноосвітніх шкіл і підготовки їх до праці». Про завдання педагогічних колективів розповіз у доповіді завідувач обласним відділом народної освіти

Д. Ю. Стельмухов. Глибоко аналізували зроблене і всі промовці — директор Кіровської середньої школи Долинського району В. Г. Максимчук, завідувач Добровеличківським районом В. А. Гетьманець, голова колгоспу імені Леніна Знамянського району Герой Соціалістичної Праці В. М. Гуртовий та інші. На конференції йшлося і про підвищення ролі вчительської комсомольської організації в комуністичному вихованні учнівської молоді та підготовці її до праці. Про досвід підготовки учнів до праці розповіла присутнім молода вчителька середньої школи № 19 м. Кіровограда Ірина Снегова.

Конференція одностайно обрала дев'ятнадцятьох

кращих педагогів делегатами на Всесоюзний з'їзд учителів. Серед них — директор Богданівської середньої школи імені В. І. Леніна Герой Соціалістичної Праці, заслужений учитель УРСР І. Г. Ігаченко, вчителька біології Созонівської восьмирічної школи Кіровоградського району, заслужена вчителька УРСР М. Г. Пилипас, голова колгоспу імені Леніна Знамянського району В. М. Гуртовий та інші.

На конференції виступив з промовою представник Міністерства освіти УРСР, директор Центрального інституту вдосконалення вчителів А. Д. Гончар. У роботі конференції взяв участь секретар обкому Компартії України А. І. Погребняк.

Хроніка комсомольського життя

Завершив роботу триденний семінар завідувачів відділами комсомольських організацій та секторів обліку членів ВЛКСМ і фінансів міських і райкомів комсомолу області. Навчання цієї категорії комсомольських кадрів проходило в Олександрівському районі, комітеті комсомолу якого налагодили чималий досвід у питанні поліпшення стилю внутрішньої роботи. Учасники семінару прослухали лекції на теми: «Про стиль, форми і методи роботи міським і райкомів ВЛКСМ України», «Організація соціалістичного змагання серед молоді за підвищення ефективності виробництва і якості роботи», «Про роботу комітетів комсомолу по попередженню

ЗА СТИЛЬ БОЙОВИЙ, ДІЄВИЙ

правопорушень серед молоді і молоді», «Облік членів ВЛКСМ» та інші.

З доповіддю: «Партійне керівництво районною комсомольською організацією» виступив перший секретар Олександрівського району Компартії України С. Х. Тараненко.

Учасники семінару вивчали досвід роботи первинних комсомольських організацій колгоспів «Дружба» і «Зоря комунізму». На вечорі інтернаціональної дружби вони зустрілися із молодими робітниками НДР, які працюють на спорудженні газопроводу Оренбург — Західний кордон СРСР.

У роботі семінару взяли участь і виступили другий секретар обкому комсомолу Іван Гнибіденко.

ЗА ЗРАЗКОВЕ МІСТО

І Я КРАСОЮ ВУЛИЦІ
З БУДИВ...

БЕШКЕТУЮТЬ на площі Кірова теплі вітри, в розгоні мрій білять фари сади веселі дівчата в заляпаних вапном і фарбами комбінезонах, під несподіваним зеленим димом старезних верб у міському скверіку гомонять про життя пенсіонери, а на клумбі напроти готелю «Київ» за одну ніч розквітли жовті нарциси...

І на засіданні адмінкомісії райвиконкому питання розглядалось веселе. Потрібне розглядалось питання. Про чистоту міста. Піднімалися із стільців серйозні, поважні чоловіки і жінки в ділових сукнях і виправдувались, обіцяли, навіть сердилися, чому їх, таких зайнятих, відривають від роботи, від безлічі невідкладних і негайних справ. Відривають і, узявши собі, просто вимагають не на словах, а на ділі любити рідне місто. Починається це коло розмов з відповідних організацій, яких у місті ніби й чимало. Однак, чи в змозі, скажімо, відділ комунального господарства при райвиконкомі тільки одними своїми зусиллями підтримувати в місті чистоту? Мабуть, ні, коли зважити, що штат відділу разом із завідувачем складає чотири чоловіки. Відділи контролюють і координують зусилля кіровоградців у боротьбі за чистоту. Що правда, контроль той частогусто зводиться до нудних спречань із різними керівниками підприємств та установ, котрі такі не проти того, щоб у місті було гарно і чисто. Але... Але як, скажімо, розцінити розбиті ящики, брудний папір і інший хлам біля ресторану «Київ», біля того самого готелю, де величними чарівних рук комунальників за одну ніч зацвіла клумба жовтими нарцисами і змусила перехожих посміхнутись, понести до своїх верстатів, письмових столів і прилавків магазинів ніжний спогад про той цвіт і невольним мелодію весни, що заграла посеред сірого, запыленого тротуару жовто-зеленими барвами.

Чи не в'ягає давала обіцянки прибирати територію біля ресторану «Київ» на засіданні адмінкомісії Ленінського райвиконкому директор ресторану. Однак суцільне залице різного непорядку і зараз «прикриває» площу біля стоянки таксі. Напроти через дорогу таке ж залице лижиться ящиками, металевих конструкцій і брудного паперу є візитною карткою універсагу «Дитячий світ» УТО «Кіровоград», підприємства, де, як і в готелі, працюють майже одні молоді дівчата, котрі кожного дня у акуратно нафарбованих сукнях і з не менш дбайливо нафарбованими віями проходять до свого храму торгівлі через брудну, негарну площу.

Погодьтеся, що позитивних естетичних емоцій ця частина міста не викликає. Жодної клумби, жодного деревця. Щоправда, в черзі за килимом чи супермодними черевиками, які часто тут «викидає» УТО, цього й не помітиш. Бачать це тільки працівники торговельного об'єднання. Бо після розпродажу товарів тут ще довго валяються етикетки, коробки із импортними назвами, папір. Цікаво, що іноді фантазія працівників УТО не має меж. Принаймні, така думка складається, коли дивишся як молоді діачатка-продавщиці жваво торгують японськими парасольками усередині фонтану чи «басейну» поруч торговельного комплексу, невідомо для чого збудованого.

Підтримання чистоти в місті вважають останньою справою і керівники мага-

зинів № 1 та № 41 Ленінського райхарчотторгу, і пересувної механізованої колони № 304 «Кіровоградськбуду», і заводу «Червоний Жовтень», і житлово-побутових відділів заводу «Червона зірка» та облспоживспілки, і навіть станції переливання крові (здавалось кому, як не людині в білому халаті, бути взірцем чистоти).

Саме ці та багато інших організацій було заслухано на засіданні адмінкомісії райвиконкомів міста. Вкотре доводилось бути свідком планірок, учасником прес-конференцій і просто зустрічей, де мова йшла про Кіровоград, його благоустрій. Сьогодні вперше промайнула думка: всі ці розмови дивно схожі одна на одну. Хіба що торік мова йшла про низький рівень реконструкції житлового фонду, позаторік — про недостатню технічну оснащеність комунальників, щойно — про щотижневі «санітарні п'ятниці». Зрештою, місту для чистоти і краси завше чогось не вистачає. Однак, погодьтеся, скільки б ми не засідали, і не лаiali на тих засіданнях одне одного, не скаржились на комунальників, місто наше кращим од того не стане.

Не претендую на беззаперечність своїх доказів, однак чистота і краса міста починається із любові до нього. Ми не любимо Кіровоград. Любимо Київ, Черкаси, Одесу, що заважно, але не місто, в якому живемо.

Давайте замислимося, чи набагато краща комунальна служба Черкас, Одеси чи Донецька від комунальної служби Кіровограда? Мабуть, не набагато. Десь ліпше, десь гірше. Десь кращий інженер, а десь гірший завідувач, десь більше поливальних машин, а десь менше зливних колекторів...

Питанням благоустрою Кіровограда останній час міський відділ комунального господарства приділяє значну увагу. Протягом дев'яти та за два роки десятої п'ятиріччя в місті збудовано три мости, серед них і міст по вулиці Жовтневої Революції, що з'єднав Черемушки із Балашівкою, збудовано близько 40 кілометрів доріг з твердим покриттям та 30 кілометрів тротуарів, посаджено 207 тисяч дерев та сотні тисяч кущів. Два роки тому були розпочаті роботи по розчищенню інгульту.

Роботи у комунальній службі чимало. Хоча її успішно додають і самі мешканці міста. Скажімо, коли почав танути сніг, міськомунгосп кіровоградці буквально атакували дзвінками і листами: тече вода у двір, тече вода під будинок. Виїздили, допомагали, хоча, зрештою, коли ти справжній господар будинку, то краще від будь-якого комунальника знаєш, як і де зробити каналу, щоб стікала вода. Туж саму відповідь можна було адресувати і багаточисельним господарям власних будинків, котрі вимагають, щоб їм збудували на вулиці пішохідні доріжки. Адже згідно умов забудови, кожен господар власного будинку зобов'язаний звести пішохідні доріжки вздовж свого об'єкта. Погодьтеся, що з'являються такі пішохідні доріжки на наших околицях вряди-годи. Як і квіти вздовж них.

Безперечно, комунальна служба — то санітарний цех міста. У ній працюють люди, котрим ми мусимо завдячувати тим, що кождому по асфальтованому тротуару, милуємось квітами і п'ємо прохолодну воду. Так, саме завдячувати. Поки що завдячувати ми не навчилися. І кому-

нальники міста тільки звикли до наших скарг, нарікань. Так, ніби тільки вони винні у всьому.

Письменник і журналіст Борис Горбатов, автор «Нашгорода» і «Непоко-ренних» лясє у своїх щоденниках порівнював місто з людьми. «Москва — ошатна красуня, а пова, випестувана, нафарбована, у яскравій суні і бусах: Ленінград — холодний і елегантний молодик в чорному, вишуканому європейському костюмі... Уяви, що Ленінград — світський красень — почав вести веселе життя в кафе, барах і на вулицях, втратив свою елегантність і набув жвавості, почав горворити «тудою-сюдою», метушитись і шуміти, але зберіг колишню статність і лоск. Це вже не Ленінград, а Одеса. І коли Москва-красуня замість строкатих суконь одгнє колоритну вишиванку, пахучу, а зелені, червоні, жовті рази намиста, а художньому, гармонійному хаосу розкидає по смаглявій шкірі, — це буде вже не Москва. Це буде Київ».

Влучно, чи не так. Спробуйте уявити собі людину Кіровоград.

Мені Кіровоград бачиться молодого жінкою, котра, маючи під руками набір гарних одяганок і косметики, не вміє бути гарною. Перефразовавши вислів якогось відомого французького модельєра, можна сказати, що немає некрасивих міст. Є міста, котрі не вміють виглядати гарними. До них належить і наше місто.

Борис Горбатов, до речі, писав: «Мене запитували, що краще: Одеса чи Київ? Я відповідав, звичайно, краще від усіх рідний Артемівськ». Чи завжди з такою впевненістю ми можемо сказати про свій Кіровоград?

Ми не вміємо любити місто, в якому живемо. Нас того не навчено в

школі, на виробництві, вдома. Зрештою, нас можна зрозуміти. Порівняно з 1936 роком населення Кіровограда збільшилось удвічі. Хто ж і коли їм, новим мешканцям міста, прищеплює любов до його вулиць, повагу до традицій?

Отут саме час сказати про традиції.

«Ваше перше враження про Кіровоград?» Таке одне запитання адресував відділ соціологічних досліджень редакції тим, хто переступав поріг паспортного столу районного відділу внутрішніх справ, тобто тим, хто приїхав до Кіровограда із інших населених пунктів на постійне місце проживання.

Узявши собі, що тільки деякі із опитуваних заявили, що Кіровоград брудний, незелений, чи, навпаки, затишний, чистий тощо. Найбільше балів у характеристиці Кіровограда завоював епітет... «безликий». Ще гоаорили, що Кіровоград ніякий, що до нього не треба звикати, ніби давно в ньому жив, місто нічим не вражає, нічим не дивує і т. п.

Відповіді на анкету змушують замислитись. «До міста не треба звикати»... У ньому все, виходить, у межах буденності, в межах звичного. Виходить, що кожна з вулиць нагадує котрись, до речі, із гірших вулиць Одеси, Ленінграда, Черкас. Таке собі звичайне місто. Як людина з невиразними рисами обличчя, на котру наштовхнешся поглядом у натовпі і одразу забудеш. Даруйте за часте порівняння міста із людиною. Воно не даремне, бо місто — то в моїй уяві щось

живе, що мусить бути, як усе живе, і прекрасним, і непомітним. Згадаймо вигадані, але котрі неодмінно існуватимуть, прекрасні міста Олександра Гріна...

Чи тільки Грін мріяв про свій веселий Зурб'яган і заростаючий травами Лісс? Гортаю пожовклі сторінки архівних документів. Травень 1920 року. Єлисаветградські робітники вийшли на перший суботник, щоб апорядкувати місто. Тижні пораненого червоноармійця, тижні фронту, тижні чистоти...

1948—1950 роки. Капітально відремонтовано 716 тисяч квадратних метрів житлової площі, 9 тисяч квадратних метрів зруйнованих вулиць і тротуарів. Під час суботників і недільників у місті посаджено 329 тисяч дерев, 81 600 кущів. З ініціативи робітників, інженерно-технічних працівників заводів «Червона зірка», «Червоної Профінтерни» і «Цукробурякотресту» в центрі Кіровограда методом народної будови закладено парк культури і відпочинку імені В. І. Леніна...

Вони жили, мрії про прекрасне місто майбутнього у серцях наших земляків. Вони жили у серцях серед голоду і холоду...

Що внесли із тих років ми, кіровоградці сьогоднішні? Які мрії про наше місто не дають нам спати ночами? Що б хотіли ми передати у спадок нашим дітям? Що, зрештою, ми можемо розповісти про своє місто, виїжджаючи до далеких відряджень чи у туристичних мандрівках? У Ленінграді є фестивалі «Білі ночі», в Одесі в квітні щороку святкують

«Юморину», в Донецьку кожен мешканець, як Малецький принц, має свою троянду, в Києві ви будете їсти київські котлети і київський торт, пити коньяк «Київ» і запивати «київською» мінеральною водою, гуляти під київськими каштанами...

Чим у Кіровограді ви здивуєте гостя, скажімо, із того ж Києва? Як часто в наших кіосках можна бачити значок із емблемою міста, значок, присвячений тому ж республіканському мотокросу, Всесоюзним змаганням по їм-настиці чи нашому знаменитому кутору Надія? Ми не любимо свого міста. І тому ми не знаємо свого символа міста, у нас мало своїх традицій, ми не знаємо, чому вулиця називається іменем Яна Томпа і, може, тому ми байдуже кидаємо на цій вулиці недопалки...

Чистота міста починається із любові до нього. Любов до міста не розквітне в душі ні на засіданнях адмінкомісії, ні від скарг, котрі пишуть кіровоградці до різних установ з проханням зробити місто кращим.

Вимрій і полюби своє місто і ти побачиш диво: затишні повороти доріг, малахітову зелень басейну, камінні сходи, уквітчані трояндами, гру сонячних зайчиків у вікнах свого будинку...

Вимрій своє місто. Як Малецький принц із казки Екзюпері, котрий вимріяв свою троянду і котрий мав таке правило: прибрався сам уранці — ретельно прибери і свою планету.

Л. КРАВЕЦЬ,
спецкор «Молодого комунара».
Фото М. ТЕРНАВСЬКОГО.

ВИРІЖ
І ПОКЛАДИ
ДО КОНВЕРТА

Чи в усьому згоден з автором! Якщо не згоден, то чому!

Який кіровоградський сувенір ти подарував би своєму другу з іншого міста!

Який театралізований передсвятковий ярмарок в Кіровограді тобі запам'ятався! Чи можна це назвати традицією!

ЯКА ТВОЯ ДУМКА
про те, що ти прочитав на цій сторінці?

Скільки кущів троянд припадає на кожного мешканця цього будинку! Скільки їх посадив ти!

Як ти вважаш, чи достатньо у місті зелених куточків відпочинку для молоді, навіярені, кінотеатрі!?

Відповіді разом із цією анкеткою надішли на адресу: 316050, м. КІРОВОГРАД, вул. ЛУНАЧАРСЬКОГО, 35, РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «МОЛОДИЙ КОМУНАР».

«ПОШУК — 60 КОМСОМОЛЬСЬКИХ ЛІТ»

Разом з червоними слідопитами, комсомольськими активістами у роботу експедиції «Пошук — 60 комсомольських літ» включилися краєзнавці області. Серед них — І. Т. Артеменко. Його розповідь про трьох комсомольців, уродженців Кіровоградщини, які відзначилися у боях з німецько-фашистськими загарбниками.

ІНШІ ПЕРШІ

Перший день війни. Кордон у Західній частині Литви. Підрозділі 62-го стрілецького полку під командуванням майора В. Сутуріна стійко захищали кордон у районі Крєпінга — Паланги. На правий фланг полку в районі Паланги наступали ворожі танки. Воїни 3-го батальйону під командуванням старшого лейтенанта О. Сафіїліна відбивали ворожі атаки. Батарея вела сильний вогонь по хрестатих фашистських машинах. Ворогові вдалося вивести з ладу 2 гармати з обслуги. Командир артилерійської гармати комсомолец, заступник політрука батареї Олександр Коваленко під загрозою ворожого навіготочення не розгубився. Разом з навідником гармати героїчно відбив танкову атаку на своїй ділянці. Дві фашистські машини загорілися, інші зупинилися і повернули назад. Це дало можливість укріпити бойові позиції підрозділів 3-го батальйону.

Після цього ворог перегрупував свої сили і знову перейшов у наступ на позиції наших підрозділів. У цьому нерівному бою Коваленко в кінці першого дня війни біля міста Паланга загинув смертю хоробрих.

Він — наш земляк, із села Іванківці колишнього Новогеорґієвського, а нині Знаменського району. Олександр відмінно вчився в Іванківській середній школі, був заступником секретаря комсомольської організації, брав активну участь у громадській роботі серед учнівської молоді села.

Після закінчення десятирічки в 1939 році його призвали до лав Радянської Армії, де він був відмінником бойової і політичної підготовки, секретарем комсомольської організації артилерійської батареї 62-го стрілецького полку.

А ось іще приклад мужності. Наш земляк із Копанівського району, комсомолец, сержант, командир відділення роти зв'язку 62-го полку В. Яловенко під градом ворожих снарядів і куль кілька разів за день відновлював телефонну лінію зв'язку і цим дав змогу командирів підрозділу керувати боєм. Хоробрий воїн загинув надвечір 22 червня 1941 року на полі бою біля прикордонного міста Крєпінга.

Героїчна оборона столиці України в 1941 році тривала 71 день. За рідний Київ мужньо билися сини і дочки, комуністи і комсомольці нашої багаторонаціональної Батьківщини. Чимало було серед

воїнів вихідців із Кіровоградщини.

У критичний момент бою під Києвом, у районі Деміївки, коли гітлерівцям вдалося прорватися в розташування штабу 6-ї повітряно-десантної бригади, її командир полковник Б. Г. Жолудєв повів воїнів у контратаку. Десантники героїчно билися з ворогом. Особливо відзначився зв'язковець, молодший сержант Олександр Чугуй. У складі взводу комсомолец мужньо діяв у ході відбиття атаки загарбників.

На початку 1942-го року шоста повітряно-десантна бригада була перетворена у 39-й гвардійський стрілецький полк 13-ї гвардійської дивізії. Гвардійці героїчно захищали Сталінград. У бою на Мамасовому Кургані у вересні 1942 року в дуже складній обстановці Олександр Чугуй виявив мужність не тільки у відволенні телефонної лінії, яку ворог рвав снарядами і мінами, але і гранатами відбивав атаки гітлерівців. Фашистські літаки бомбили оборонні позиції полку на Мамасовому Кургані. В цій тяжкій обстановці Олександр врятував командира підрозділу, якого засипало вибухом ворожої авіабомби. При цьому Чугуй був тяжко поранений.

Олександр Чугуй народився в місті Олександрії. У комсомол був прийнятий в Олександрійському педтехникумі. Нагороджений медалью «За відвагу», двома медалями «За бойові заслуги». Нині він працює викладачем фізики в середній школі № 4 міста Олександрії, бере активну участь у громадській роботі, секретар партійної організації школи.

І. АРТЕМЕНКО, колишній заступник політрука роти 62-го полку 10-ї стрілецької дивізії.

На фото: комсомолец О. КОВАЛЕНКО.

Фото 1940 р.

З ГАРЯЧИМ ДУЛОМ АВТОМАТА

Яшло чергове засідання літературної студії «Пласт», що працює при редакції багатотиражної газети «Трибуна шахтаря». Я розповів товаришам про Вороного, де я народився і виріс. А потім читала вірші:

Падав солдат, падав
У вересневій теплій траві,
А з молодого зелен-саду
Назустріч я — дівча русаве.
— Не гиньте, дядечку-солдате,
Я молона вам принесу!
Гаряче дуло автомата
Співало із стеблин росу.
З пілотки зіронка багряна
Спотилася в серденьку моє.
— Над білим світом вранці-рано
Високим сонцем устає...

Запанувала тиша. Пенсіонер Георгій Павлович Лозовий, член нашої літстудії, задумливо сказав:

— Так, ми йшли до нашої перемоги
Вогняними шляхами.

А хтось з молодих запитав:

— То, може, тим солдатом були ви?

— У 1939 році закінчив Голоківську середню школу, — почав розповідь Георгій Павлович. — Восени став студентом філфаку Херсонського педінституту. Але навчатися не довелося. Призвали до Армії. У червні 1941 року закінчив артилерійське училище, а вже 22-го — у бій. Підбили сім танків. Одержав першу нагороду — орден Червоного Прапора. А орден Червоної Зірки був нагороджений за участь у Курській битві.

Усіх зацікавили подробиці.

— У кінці 1942 року я став розвідником, — продовжував Георгій Павлович. — Було мені 22 роки, мав я військове звання капітана і виконував обов'язки начальника розвідки дивізії. В штабі одер-

жав завдання: відбити у ворога десять автомашин з боєприпасами.

...Йшли лісом, попереду старшина Азаров і два розвідники. Автомашини стояли на узбіччі лісової стежки. Приповз зв'язковець і доповів:

— Автомашини охороняються, Азаров веде спостереження за німцями, що сплять на галявині.

Вартовий обходив галявину. Лозовий і сержант Камалов позли настріч. Камалов кинув сосову шишку — вартовий рвучко повернувся. Лозовий кинувся з ножем на гітлерівця. Зататкнув кулемет Вороніна. Більша частина гітлерівців кинулася врозтіч, менша — вступила в перестрілку. Та розвідники вже заводили автомашини.

Завдання командування було виконано. За цю операцію п'ять розвідників було нагороджено орденами та медалями.

19 червня 1945 року Г. П. Лозовий демобілізувався. Повернувся на Кіровоградщину. Спершу працював у Великописарівському райкомі партії. З 1946 року — слухач Дніпропетровської партійної школи. Одночасно навчався у Дніпропетровському університеті. Знову партійна робота. Потім він став редактором районної газети. Разом з викладачем Олександрійського педучилища С. Г. Гончаровим створив літературну студію.

І ось прийшов на її чергове заняття... Прийшов, щоб послухати вірші початківців і розповісти про своїх бойових друзів — студійці якраз підключилися до експедиції «Пошук — 60 комсомольських літ».

К. БАШЛИКОВА, керівник літературної студії «Пласт».

м. Олександрія.

СПОРТ

Репліка

А БАСКЕТБОЛІСТИ НЕ ТІ...

Любителі волейболу, баскетболу, гандболу у своїх листах до редакції нерідко запитують: «Чому в Кіровограді та й в усіх області слабо розвиваються ігрові види спорту?»

І дивуються: «В окремих матчах зустрічаються команди вирають у своїх суперників, але на республіканських змаганнях їх не помітно. Бо, кажуть, нема кого виставляти на ці відповідальні поєдинки. Може, всеодно будуть нулі...»

Фізкультурні активісти, аналізуючи свої ж «нулі», роблять висновок: треба починати пошук у колективах фізкультури, — саме звідси ми можемо відібрати перспективних гравців, які потім уйдуть до складу збірних...

То як же тут, у колективах фізкультури?

Чи можна надіятися, що вони, врешті-решт, виручать наші збірні? На це запитання ми сподіваємося отримати відповідь у ході змагань баскетболістів на кубок Укрпрофради. Саме тут, у спортному залі факультету фізичного виховання Кіровоградського педінституту, точилася боротьба між спортсменами виробничих колективів. За Кіровоград виступали баскет-

болісти спортклубу «Зірка». І скажемо, виступали досить успішно. Вони вже навіть були близькими до участі у фіналі. Аж раптом:

— Червонозорівці не гратимуть. Команді дали не дозволили виступати. У ній — підставні гравці, «куплені» на факультеті фізичного виховання...

Турнір закінчився. Перше місце здобули робітники севастопольського троллейбусно-трамвайного управління, на другому — київський «Темп», на третьому — харківський «Маяк».

А «Зірка»? Яке її місце?

На жаль, її просто-напросто викреслили із списку учасників розіграшу кубка. Варіант з підставними баскетболістами зазнав поразки. Ось і відповідь на те, як готуються спортсмени кіровоградської колективної фізкультури до відповідальних змагань.

Ми хотіли запитати заступника голови правління спортклубу «Зірка» О. А. Гаха: «Невже з шести тисяч фізкультурників підприємства не можна згуртувати боекздатні команди баскетболістів, волейболістів, гандболістів? Чи, може, немає досвідчених тренерів?»

Та раптом дізнались, що баскетбольну секцію веде сам Онисим Аркадійович, якого в облспорткомітеті вважають непоганим фахівцем. То якою ж була його позиція, коли укомплектовувалась команда підприємства, що мала виступати на цих змаганнях? Гадаємо — не зовсім принципова. Звичайно, О. А. Гах «патрістично» дбає, щоб спортсмени отримали «золото», Але як?

Перші призери турніру, звичайно, знали собі ціну, вони гордісно заявили:

— З нами вийшов на майданчик сам Олександр Сергійович Круподьоров, сорокавосьмилітній начальник управління.

А деякі кіровоградські спортсмени познайомились між собою вже під час кубкових ігор.

Таке тепер дивне рівняння, у якому багато невідомих, і яке мають розв'язати деякі відповідальні працівники облпрофради, котрим було доручено організацію цих змагань...

М. КРОКУН.

ТУРНІРНЕ ТАБЛО

ЛЕГКА АТЛЕТИКА. В Ялті відбувся другий тур спартакіади педучів УРСР. У ньому взяли участь і студенти факультету фізичного виховання педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. Звання чемпіона з метання молота завоював кіровоградський Валерій Решетников. Він виконав норматив кандидата в майстри спорту. Біг на 800 метрів. Першим фінішував тут перетнув Сергій Флюк. А на дистанції 1500 метрів йому дісталася друга сходинка. Треті призери місця завоювали наші земляки Василь Пашин (біг 1500 метрів), Ганна Авраменко (стрибки у висоту), Тетяна Тищенко (штовхання ядра). Світлана Скиба (біг 100 метрів).

Попереду в майбутніх викладачів фізичного виховання багато цікавих і відповідальних послідовців і всі вони пов'язані з підготовкою до зомої літньої республіканської спартакіади наступного року.

ВЕЛОСПОРТ. Традиційна велогонка «Олександрійське кільце» проведена в місті гірників. У ній взяло участь більше 70 спортсменів із Кіровограда, Новоукраїни, Петрозаводська та організатори змагань. Переможцем став олександрієць Віктор Папкратський, другим був його земляк Олександр Полішук, а третє місце дісталось Юрію Вокарову із Кіровограда.

ФУТБОЛ

НА ТУРНІРНИХ СХОДИНКАХ

Четвертий ігровий день чемпіонату країни серед команд класу «А» другої ліги вніс певні зміни в турнірну таблицю другої української зони. Лише херсонський «Кристал» залишився на цьому відрізку шляху одноосібним лідером. Це поки що єдиний клуб, який не втратив жодного очка — вісім з восьми. На одне очко менше у нікопольського «Колоса», «Кривбаса» і армівців Львова. А далі з розривом у два, три очка йдуть дев'ять команд. Ось який вигляд має таблиця перед п'ятим туром, що відбудеться сьогодні.

	І	М	О
«Кристал»	4	5-0	8
«Колос» Н.	4	5-1	7
«Кривбас»	4	8-4	7
СКА Л.	4	5-2	7
СКА Н.	4	12-3	5
«Буковина»	3	4-0	5
«Зірка»	4	5-4	5
«Авангард»	4	5-4	4
«Металіст»	4	1-1	4
«Поділля»	3	2-2	4
«Спартак»	4	2-2	4
«Суднобудівник»	4	7-7	4
«Колос» П.	4	3-4	4
«Атлантика»	4	3-2	3
«Локомотив»	4	2-3	3
«Торпедо»	4	1-4	3
«Дніпр»	4	1-7	3
«Фрунзенець»	3	1-3	2
«Новатор»	4	0-3	2
«Шахтар»	4	2-7	2
«Говерла»	4	2-5	1
«Десна»	3	1-4	1
«Старт»	4	0-5	1

«Зірка» на своєму стадіоні приймає авангардівців Ровно. Цей матч розпочнеться о 18 годині 30 хвилин.

Редактор М. УСПАЛЕНКО.

Спортлото

УВАГА! НОВИНКА!

Виграші від 3 до 10.000 карбованців і путівки на Олімпіаду-80 розігруються у міжнародному олімпійському спортлото (6 із 49)

ПЕРШИЙ ТИРАЖ ВІДБУДЕТЬСЯ 19 ЛИПНЯ 1978 РОКУ В МОСКВІ.

У ПРОВЕДЕННІ ЛОТЕРЕЇ БЕРУТЬ УЧАСТЬ СРСР, ПОЛЬЩА, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА, УГОРСЬКА, БОЛГАРІЯ.

ВАРТІСТЬ КВИТКА — 60 КОП. ПРОДАЖ КАРТОК ЛОТЕРЕЇ ПОЧАВСЯ 15 КВІТНЯ Ц. Р.

БАЖАЄМО УСПІХУ!

ДНІПРОСПОРТЛОТО.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патрістичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ. г. Кіровоград. Газета печатається на українському письмі.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Міському агентству «Союздрук» на постійну роботу потрібні кіоскери. Звертатися на адресу: м. Кіровоград, пр-в. Декабристів, проти будинку держархіву.

АГЕНТСТВО «СОЮЗДРУК».